

Stáhtaráđi ášahus

boazodoalu ja luondduealáhusaid ráhkadusdoarjagiin

Stáhtaráđi mearrádusa mielde ášahuvvo boazodoalu ja luondduealáhusaid ráhkadusdoarjagiin addojuvvon lága (986/2011) mielde.

1 lohku

Almmolaš njuolggadusat

1 §

Heivehansuorgi

Dát ášahus heivehuvvo boazodoalu ja luondduealáhusaid ráhkadusdoarjagiin addojuvvon lága (986/2011), mannelis *boazodoalu ráhkadusdoarjjaláhka*, 3 §:s oavvilduvvon doarjjavuogádagaide.

2 §

Eurohpá uniovnna láhkaásahusa heiveheapmi

Dušše boazodoalu guoskevaš doarjaga miediheami gáibádussan lea, ahte doarjaga ožžon doaibma deavdá bohccuid ja boazobuktagiid buvttadeapmái ja gávppi doallamii Suomas miediuhuvvon našuvnalaš doarjagiid miediheamis addojuvvon Eurohpá kommišuvnna mearrádusa K(2016) 1752, eavttuid.

Eará luondduealáhusa go boazodoalu guoskevaš doarjaga ja dutkanruhtadeami miediheami gáibádussan lea, ahte dorjojuvvon doaibma deavdá dihto eavttuid, mat bohtet eana- ja meahccedoallosuorggi ja dálonguovlluid doarjjahámiid gávnaheamis sismárkaniidda heivvolažžan Eurohpá uniovnna dahkkon soahpamuša 107 ja 108 artihkkala mielde addojuvvon kommišuvnna ášahusa (EU) Nr 702/2014.

Nuora ealáhusárjeheaddji álggahanveahki miediheami eaktun lea, ahte dorjojuvvon doaibma deavdá Nannan-Suoma dálonguovllu ovddidanprográmma 2014—2020 ja dan dohkkeheami dahje nuppástahttima guoskevaš kommišuvnna mearrádusa eavttuid.

Boazodoalu ráhkadusdoarjjalága 87 §:a 1 momiantta 2 ja 4 čuoggáin dárkkuhuvvon sierra ovddu miediheami gáibádussan lea, ahte dorjojuvvon doaibma deavdá Eurohpá uniovnna doaimmas dahkkon soahpamuša 107 ja 108 artihkkala heiveheamis unnán mearkkalaš doarjagii eanadoallosuorggis addojuvvon kommišuvnna ášahusa (EU) Nr 1408/2013 eavttuid.

Boazodoalu ráhkadusdoarjjalága 87 §:a 1 momiantta 3 čuoggás oavvilduvvon sierra ovddu miediheami gáibádussan lea, ahte dorjojuvvon doaibma deavdá Eurohpá uniovnna doaimmas dahkkon soahpamuša 107 ja 108 artihkkala heiveheamis unnán mearkkalaš doarjagii guolástan- ja čáhcegilvinsuorggis addojuvvon kommišuvnna ášahusa (EU) Nr 717/2014 eavttuid.

3 §

Stáhtadoarjjaláhkaásaheami ráddjehusat doarjaga mieđiheapmái

Doarjaga ii oáččo mieđihit dakkár fitnodahkii mii lea váttisvuodaid siste, dainna oaivvilduvvo háltelinnjain stáhtadoarjagis ruhtadansuorggi olggobeale váttisvuodain lean fitnodagaid gádjumii dahje ráhkadusdoarjjaodastussii addojuvvon kommišuvnna dieđuaddimis (2014/C 249/01).

Doarjaga ii oáččo mieđihit iige mieđihuvvon doarjaga máksit, jus doarjaga máksit, jus doarjaga dahje mávssu oážžu ii leat čuvvon muhtun stáhta doarjagiid guoskevaš Eurohpá servoša njuolggadusaid heiveheamis addojuvvon lága (300/2001) 1 §:s oaivvilduvvon doarjaga ruovttoluottabearranmearrádusa.

2 lohku

Dorjojuvvon doaibmabiju guoskevaš almmolaš gáibádusat

4 §

Doarjaga ohcan

Nuorra ealáhusjárjeheaddji álggahanveahki (*álggahanveahkki*), ealáhusjárjeheaddji investerendoarjaga (*investerendoarjja*), ássanhuksendoarjaga ja bálgosa investerendoarjaga oážžu ohcat oppa áigge. Ohcamušat čovdojuvvotit doarjjaáigodagaid mielde, mat leat:

- 1) 16 beaivvis odđajagimánu 15 beaivái cuoŋománu;
- 2) 16 beaivvis cuoŋománu 15 beaivái geassemánu;
- 3) 16 beaivvis geassemánu 15 beaivái čakčamánu;
- 4) 16 beaivvis čakčamánu 15 beaivái odđajagimánu.

Eará go 1 momeanttas oaivvilduvvon doarjaga oážžu ohcat jahkásaččat čuovvovaččat:

- 1) Bálgosa áiddiid ortnegisdoallandoarjaga maŋimustá 15 beaivve odđajagimánu;
- 2) Dutkanruhtadeami maŋimustá 31 beaivvi njukčamánu;
- 3) Sierra ovdu maŋimustá 31 beaivvi juovlamánu.

Boazodoalu ráhkadusdoarjjalága 50 §:a 2 momeanttas oaivvilduvvon rádjá, man badjel mannamis galgá bivdit máinnašuvvon láhkačuoggás oaivvilduvvon cealkámuša lea 200 000 euro.

5 §

Fidnodoaibmaplána

Álggahanveahki ja doarjaga, masa gullá loatnahápmásaš doarjja, mieđiheami gáibádussan lea, ahte ohcci čájeha fidnodoaibmaplána.

Fidnodoaibmaplána galgá buktit ovdan ainjuo:

- 1) Doarjaga ohcci agi, ámmátdáiddu ja fásta ássanbáikki;
- 2) Govvádus boazodoalloalu dahje luondduealáhusdoalu (*doallu*) doaimmas ja ealáhusa hárjeheamis sihke árvvoštallama doaimma riskkain;

3) Doalu hálddašeami ja ráhkadusa guoskevaš dieđuid, doarjaga ohcci bálgosa, doaimma barggolašvuoda, doalu buvttuslaš opmodaga ja dan heiven dorjojuvvon doibmii, bohccuid ja eará buvttaealliid eallimeriid ja buvttadusmeriid sihke luondduealáhusii gullevaš ealáhusdoaimma guoskevaš dieđuid;

- 4) Dieđut doalu doaimma ovddideamis ja ovddideami mihtomeriin ja váldobuktagiid márkanastinvejolašvuodain;

5) Oppa doalu máksingárvisvuodaplána, mas boazo- ja luondduealáhusa boaduid lassin galgá sirret maiddáih ohcci boaduid eará go boazo- ja luondduealáhusain sihke čielggadus dárbbášlaš rehkenastimiin ohcci ja su beallelačča jahkásaš oppalašboaduin;

6) Dieđut eará doaibmabijuid ollašuttima dáfus dárbbášlaš áššiin ja váikkuhusain doalu buvttadandiliide bargobirrasa, luondduváriid suvdilis geavaheami dahje ealliid buresbirgejumi dáfus.

Ovdalis 2 momeantta 5 čuoggás oaivvilduvvon rehkenastimiid guorahallanbadji galgá goskat ohcamušjagi ovddit jagi, ohcamušjagi ja unnimustá vihtta ohcamušjagi čuovvovaš kontobaji. Rehkenastima gárvvisteaddji galgá čájehit geavahuvvon einnostusaid ákkaid ja gáldomateriála. Ohccái doarjjan mieđihuvvon boazodoalu ráhkaduslága ja ovdal dan fápmui boahntima fámus lean lánkaasaheami vuodul mieđihuvvon álggahan- ja investerenevehkki galgá váldot vuhtii máksingárvisvuodaplánas vuhtii daid jagiin, main doarjagat máksojuvvojit.

Fidnodoaibmaplána ollašuttimii guoskevaš čielggadusas galgá buktit ovdan mo plánas oaivvilduvvon doaibmabijut leat ollašuvvan ja dárbbášettiin sivat, mat leat váikkuhan, ahte doaibmabijut eai leat ollašuvvan plánas oaivvilduvvon vugiin.

6 §

Dorjojuvvon doaibmabijuid välljenákkat

Álggahanveahkin dorjojuvvon doaibmabijuid välljedettiin čuovvut 2 §:a 3 momeanttas oaivvilduvvon prográmma čuovvu välljenákkaid. Eana- ja meahccedoalloministeriija nanne dálonguovllu ovddidanprográmmaid hálddašeamis addojuvvon lága (27/2014) 11 §:s oaivvilduvvon hálldahusvirgeoapmahažžan álggahusdoarjaga välljenákkaid máinnašuvvon lága 14 §:s oaivvilduvvon čuovvunkomitea gullama maŋŋá.

Jos doarjaga mieđiheapmái čujuhuvvon ruđat eai reahkká buot eavttuid deavdán investeremiid doarjumii, dorjojuvvon doaibmabijuid välljedettiin galgá váldit vuhtii:

1) Ássanhuksendoarjagis ohcci ealáhusdoaimma eavttut bistevaš gánnáhahtti doibmii sihke ohcci ja su bearašlahtuid ássandilit ja daid heivvolašvuoda;

2) Eará go 1 čuoggás oaivvilduvvon investeremiin, mo plánejuvvon investerene buorida ealáhusa dahje doalu ekonomalaš doaibmaeavttuid ja ovddida bargodorvvolašvuoda, barggus veadjima, ealliid buresbirgejumi dahje energiijabeaktivilvuoda;

3) Doalu sajádat sámedikkis addojuvvon lágas (974/1995) oaivvilduvvon sámiiid ruovttuguovllus ja eandalii nuortalašlága (253/1995) 2 §:s oaivvilduvvon guovllus (*nuortalašguovlu*).

Bearašlahtuin oaivvilduvvo ohcci beallelačča sihke ohcci dahje su beallelačča raddeárbbolačča, biebmománá, dáid beallelačča ja raddeárbbolačča sihke ohcci dahje su beallelačča vánhemiid.

7 §

Doaibmabiju álggaheami

Dállodoalu álggaheamis ásahuvvo 28 §.s.

Eará go 1 momeanttas oaivvilduvvon doaibmabidju gehččojuvvo álggahuvvon, go:

1) huksetettiin dahje viiddidettiin vисти, rusttega dahje ráhkadusa vuodđobargu lea álggahuvvon leikemiin dahje eará gierdavaš vugiin dahje, jus vuodđobarggu ollašuttá agoartaváldi, loahpalaš agoartasoahpamuš lea vuolláičállojuvvon;

2) vuodđodivodettiin vисти, rusttega dahje ráhkadusa barggu dahkan lea álggahuvvon dahje, jus bargu barggahuvvo, loahpalaš soahpamuš lea čállojuvvon;

3) skáhppodettiin bohccuid dahje boazomearka ealuin loahpalaš gávpegirji lea vuolláičállojuvvon;

4) skáhppodettiin mašiinna, rusttega dahje eará geavahanopmodahkii gullelaš biergasa dahje vuoigatvuođa, čadni dingojupmi lea dahkkon dahje loahpalaš soahpamuš skáhppomis lea vuolláičállojuvvon dahje, jus dingojumi dahje skáhpponsoahpamuš ii gáibiduvvo, biergasa dahje vuoigatvuođa skáhpponhaddi, dahje jus haddi máksojuvvo eriin, vuosttas earri lea máksojuvvon;

5) ruhtadettiin dutkamuša, man ohcci ieš ollašuhtta, dutkanbargu lea dohkkehuvvon dutkanplána mielde duohtavuodas álggahuvvon;

6) ollašutedettiin eará go 1—5 čuoggás oaivvilduvvon doaibmabiju, barggu dahkan lea álggahuvvon, haddi máksojuvvon dahje loahpalaš soahpamuš dahkkojuvvon.

8 §

Álggahuvvon doaibmabiju dahkan bálgosa fidnuin

Doarjja álggahuvvon doaibmabidjui sáhtta mieđihuvvot, jus

1) bálggus lea geatnegas boazodoallolága (848/1990) 32 §:a mielde hukset suodjeáiddi gilvvaatnama dahje eará guovllu suodjaleapmin, iige bohccuid dahkan vahágiid eastin leat vejolaš almmá, ahte áigi ceggejuvvo dakkaviđe;

2) duhtadahtti ortnegis leamašan bálgosa áidi lea bieđganan luonddudiliid dahje ealgavahága dahje eará bálgosa lahttu doaimma čuovvumuššan, jos almmá áiddi bohccuide boahtá čielga várra dahje bieđgana áidi čielgasit hehte boazobargguid.

Doarjaga mieđiheami gáibádussan lea, ahte doarjjaohcamuš dahkkojuvvo seammás, go dat ohcamuša vuodđun gáibiduvvon áššegirjiid ja bálgosa mearrádusdakhkama guoskevaš njoolggadusaid mielde lea vejolaš.

9 §

Doarjaga hápmi ja eanemusmearri

Doarjja mieđihuvvo mildosis oaivvilduvvon doarjaga eanemusmeriid ja doarjjahámiid mielde, jus mannelis ii nuppe láhkai ášahuvvo.

Jus seammá dárkkuhussii lea jo mieđihuvvon doarjja Eurohpá uniovna dahje našuvnalaš ruđain, dán ášahas oaivvilduvvon doarjja ja árabut mieđihuvvon doarjja oktiibuot ii oaččo mannat badjel mildosa doarjaga eanemusmeriid. Doarjaga eanemusmearis váldojuvvo vuhtii maiddá ohcci eará lága go boazodoalu ráhkadusdoarjjalága vuodul ožžojuvvon dahje ohccái gullelaš sihke eará virgeoapmahačča dahje almmolašservoša mieđihan doarjja dahje ovdu, mii čujuhuvvo seammá doaibmabidjui goluid geahpedeapmin, geavahanvuoigatvuohtan, vearrofriijavuohtan dahje eará dávisteaddji vugiin.

Mieđihettiin doarjaga čuožáhahkii, mii lea duššan vahátdáhpáhusas, seammá čuožáhahkii čujuhuvvon dáhkádusbuhtadus geahpeduvvo dorjojuvvon investerema dohkkehahtti golloárvvoštallamis.

10 §

Iežas buvttainvesteremat

Priváhta ruhtadeapmin dohkkehuvvo hukseninvesteremis iežas muorraávdnasiid dahje enaávdnasa geavaheapmi ja doarjaga oažžu dahkan bargu. Iežas barggu árvu lea 15 euro bargodiimmus. Jus bargu dahkkojuvvo tráktora dahje eará dávisteaddji bargoneavvu geavahemiin, barggu árvu lea 30 euro diimmus olmmošbarggu lassin.

Barggus galgá doallat diibmogirjedoalu. Muorraávdnasa ja canaávdnasa mearis, šlájás ja hattis galgá čujuhit áššedovdi čielggadusa.

11 §

Dorjojuvvon huksema almmolaš gáibádusat

Dorjojuvvon huksen galgá ollašuhttot čuožáhaga geavahanulbmila dáfus ekonomalaš vugiin. Ekonomalašvuoda árvoštaldettiin sáhtá dohkkehuvvon huksengoluid lassin váldit vuhtii dorjojuvvon čuožáhaga šlája ja geavahanáiggi ja huksemis šaddan eará goluid. Huksema dohkkehuvvon goluide ii lohkojuvvo dakkár šlájás boahtán goluid, mat eai leat dábálačča eaige vealttakeahtá doarjjo buvttadandoaimmas čuožáhagas. Huksema dohkkehuvvon goluide sáhttet gullat maiddáid fidnu plánemis sihke čáhcefuolahusas ja šleađgabargguin boahtán golut.

Huksema dohkkehuvvon eanemusgolut sáhttet leat earáláganat boazodoalloguovllu eará osiin, jus huksema golut leat earáláganat investerema goluide váikkuhan vugiin. Huksema dohkkehuvvon eanemusgoluid ákkat galget leat doarjaga ohcanáiggi goasttádusdásis.

12 §

Huksenplána

Vistti huksema guoskevaš investerenplánii galgá laktit plána, mas galget leat:

- 1) váldotevnnegat;
- 2) huksenčielggadus;
- 3) huksenčilgehussii vuodđuduvvan huksema guovdu dahkkon goasttádusárvoštallan dahje -rehkenastin;
- 4) spesiálaplánat, jus dain lea mearkkašupmi vistti doaibmama ja dohkkehuvvon goluid árvoštallamis.

Huksema guoskevaš plána dárkilvuolta ja viidodat galgá leat áššáigulleaš dan ektui mii lea fidnu viidodat ja oppalašgolut.

13 §

Buvttadandiliide guoskevaš váikkuhusat

Doarjaga čuožáhaga guoskevaš birrasa, hygiená ja ealliid buresbirgejumi guoskevaš Eurohpá uniovnna dahje našuvnnalaš lánkaásahussii vuodđuduvvan bákkolaš gáibádusaid ollašuvvan sáhtá gávnnavvot maiddáid doarjaga miedihán virgeoapmahačča čadahan dárkkisteami dahje bearráigeahču vuodul, doallofitnama vuodul, bálgosa guoskevaš dárkkistusas ožžojuvvon dieđu vuodul dahje dávisteaddji luohtehahtti vugiin.

3 lohku

Ealáhusárjeheaddji ja ealáhusa guoskevaš gáibádusat

14 §

Ámmátdáidu

Doarvái buori ámmátdáidun dollojuvvo doarjaga čuožáhaga ealáhusdoaimma suorggis skáhppojuvvon unnimustá nuppi dási dutkosa. Ámmátdáidu sáhtá čájehuvvot maiddáid oahpposahpamušskuvlejumiin dahje čájáhusdutkan.

Álggahanveahki mieđihettiin doarvái buori ámmátdáidun adnojuvvo maiddá unnimustá golmma jagi geavtlaš vásáhussan boazodoalus dahje eará ealáhusas ja dan lassin skáhppojuvvon dieđu čuožáhahkan lean ealáhusdoaimma hárjeheami dáfus heivvolaš skuvlejumi, man viidodat dávista unnimustá 20 oahppovahku dahje 30 oahppočuoggá ja mas unnimustá 10 oahppovahku dahje 15 oahppočuoggá dávisteaddji oassi leat ekonomijjaoahput. Jus álggahandoarjaga ohcá guokte dahje mánnga lunddolaš olbmo ovttas, ámmátdáiddu guoskevaš gáibáduš gehččojuvvo dievván, jus juohke ohccis lea unnimustá golmma jagi bargovásáhus ja unnimustá bealis ohcciin lea ovdalis oavvilduvvon skuvlejupmi.

Eará go álggahanveahki mieđihettiin doarvái buorre ámmátdáidun adnojuvvo maiddá unnimustá golmma jagi geavtlaš vásáhusa boazodoalus dahje eará luondduealáhusas ja dan lassin skáhppojuvvon heivvolaš skuvlejumi, man viidodat vástida unnimustá 10 oahppovahku dahje 15 oahppočuoggá. Jus buvttadanulbmil ii dorjojuvvon doaimbajuvvo dihtii rievdda, doarvái buorre ámmátdáidun adnojuvvo unnimustá golmma jagi bargovásáhusa boazodoalus dahje eará luondduealáhusas.

15 §

Luondduealáhusdoaimman gehččojuvvon eanadoallu

Luondduealáhusas gehččojuvvo doalus hárjehuvvon ruovttueallibuvttadeami, gortni, oljošattuid, suoinni ja rássegietti sihke rabaseatnama sáddogárdedoallu ja šaddolatnjabuvttadeapmi, jus dan gáibidan bargomearri lea gaskamearáláčat 1 000 olmmošbargodiiimu jagis dahje doalus hárjehuvvon eanadoalus ožžojuvvon fidnodoalli boahu lea unnit go eanadoalu ráhkadusdoarjagiin addon lága (1476/2007) vuodul áshuvvon vuolimus eanadoalu fidnodoalli boahu. Fidnodoalli bohtui lohkkojuvvo dalle dušše eará eanadoalus go boazodoalus ožžojuvvon boahu.

16 §

Luondduealáhussii gullelaš ealáhusat

Doalu eallingelbbolašvuoda árvvoštaldettiin luondduealáhusaid lassin váldojuvvo vuhtii dollui ja doalus hárjehuvvon luondduealáhussii gullelaš ealáhusaid. Guollebivddu ja vuovdedoalu lassin dákkár ealáhusas dollat:

- 1) giehtaduodjin dahje smávvalunddot industriijabuvttadeapmin dáhphuvvan luondduealáhusas ožžojuvvon buktagiid ordnema ja joatkkahábmema;
- 2) Luondduealáhusas dárbašuvvon gaskaomiid duddjoma ja ordnema;
- 3) Mátkemuittuid válmmašteami;
- 4) Turistaid idjadanbálvalusaid ja oahpisteami ja eará dávisteaddji bálvalandoaimma.

Luondduealáhussii gullelaš ealáhussii sáhtá bálldalastit doaimma doalus oassin bálvalusaid dahje buktagiid joatkkahábmema-, juohkin- ja vuovdingollosa. Árvvoštallamis sáhtá váldot vuhtii luondduealáhussii gullelaš ealáhusaid, mat addet barggu fitnodatdoalli ja su bearašlahtuid lassin eará olbmuid eanemustá golmma olmmošbargojagi dávisteaddjin.

17 §

Unnimus- ja eanemusboadut

Olbmo, guhte oamasta unnit go 80 ealihanbohcco dahje hárjeha duššefal eará luondduealáhusa go boazodoalu, gehččojuvvo oážžut váldoáigáiboadus luondduealáhusas, mas su jahkásaš boadut luondduealáhusas leat unnimustá 8 500 euro. Jus luondduealáhusa

hárjeha ovttas máŋgga olbmo ovtastumi, unnimusbohtun váldojuvvo vuhtii eanemus ánsásan olbmuid boadut.

Doarjja ii mieđihuvvo dakkár boazodoalu dahje eará luondduealáhusa hárjeheaddjái, gean eará go boazodoalu ráhkadusdoarjjalágas oaivvilduvvon ealáhusa hárjeheamis ožžon maŋimus doaimmahuvvon stáhtavearuhusas gávnnavuvvon vearuhuvvon ánsoboadut leat badjel 40 000 euro jagis dahje, jus ohccin leat náittosguoimmit ovttas, oktiibuot 60 000 euro jagis. Boaduin sáhtta váldit vuhtii nuppástusat mat leat gávnnaheamis.

18 §

Ealáhusdoaimma doarjagat

Ámmáha hárjeheaddji bohtun sáhtta dollot dan boadusrehkenastimii vuodđuduvvan doaimma bohtosa, mii maŋimus doaimmahuvvon vearuhusas lea gehččon olbmo áššáigullelaš boahdogáldu bohtun lasihuvvon dihto geahpádusain, máksojuvvon reanttuin ja njuolggovearui. Ohcci hárjehettiin luondduealáhusa olis fitnodatdoaimma dán doaimma bohtun gehččojuvvo dávisteaddji boadusrehkenastima boadui lasihuvvon ovdalis máinnašuvvon eriiguin.

4 lohku

Ealáhusárjeheaddji investerendoarjja

19 §

Investerendoarjaga dohkkehuvvon golut

Investerendoarjaga sáhtta mieđihuvvot goluide, mat bohtet:

- 1) luondduealáhusa hárjeheamis dárbbášuvvon buvttadanvistti hukseninvesteremis;
- 2) dakkár čáhcefuolahussii dahje šleadgabargui gullelaš investeremis, mii ii gula luondduealáhusas dárbbášuvvon buvttadanvistti huksengoluide ja geaidnooktavuođa dahkamis almmolaš geainnus ohcci dollui;
- 3) bohccuid ja meahccefievrruid ja eará luondduealáhusa hárjeheamis vealtameahttun luovos opmodaga skáhppomii;
- 4) luondduealáhusguovllus doalu olggobeale, viidodaga dáfus eanemustá 40 njealjehasmehtera sturrosaš bargoeanavistti hukseninvesterema.

20 §

Investerendoarjaga olggobeallái báhcán golut

Investerendoarjja ii máksojuvvo goluin, mat bohtet:

- 1) buvttadan- dahje doarjjavuogiatvuodaid, šattuid dahje eará ealliid go bohccuid skáhppomis;
- 2) tráktora, smávvgoaivunmašiinna dahje biilla skáhppomis;
- 3) virgeoapmahašlobiin dahje doaibmabijuin, mat dahkkojuvvojit Eurohpá uniovnna fámus lean gáibádusaid čuovvumin;
- 4) dorjojuvvon doaibmabiju ruhtadeami;
- 5) árvolassevearus, jus dat ii báze ohcci loahpalaš gollun ja ohcci ii buvte čielggadusa das, ahte árvolassevearu ii leat vejolaš oazžut geahpádussan dahje máhcahussan ruovttoluotta;
- 6) ohcci ieš čađahan fievrideamis;

7) ovdal doarjjamearrádusa šaddan goluin, vuhtii válddekeahhtá hukseninvesterema gáibidan plána;

8) skáhppomiin, mat leat dahkkon ohccis, su bearašlahtus, ohcci dahje su bearašlahtu mearridanválddi vuollásaš fitnodagas dahje ohccin lean fitnodaga jodiheaddji sajádaga olbmos, jus skáhppomis ii leat bivdán doarvái fáladagaid eará áššáigullelaš fálliin.

21 §

Doalu hálddašemi ja boazodoallobarggut

Almmá doalu hálddašemi doarjaga sáhtá mieđihit dušše 19 §:a 3 čuoggás oaivvilduvvon investeremiidda.

Boazodoalu ráhkadusdoarjalága 15 §:a 2 momeantta eavttut deavdán ohccái sáhtá mieđihit doarjaga 19 §:a 3 čuoggás oaivvilduvvon investeremiidda maidái, jus son oamasta unnimustá 50 ealihanbohcco ja čatnasa dahkat 60 bálgosa dohkkehan bargobeavvi golmma boazodoallojagi áigge.

22 §

Bohccuid ja meahcefeivrruid skáhppon

Mieđihettiin doarjaga bohccuid skáhppomii 21 §:a 2 momeanttas oaivvilduvvon ohccái, gáibádussan lea, ahte ohcci boazomearri skáhppoma boadusin badjana unnimustá 80 ealihanbohccui. Doarjja bohccuid skáhppomii ii mieđihuvvo dan oasis go skáhppon mieđdisbuvttášii bálgosa oasálašzii boazodoallolágas nannejuvvon stuorimus boazomeari badjel mannami. Doarjjagelbbolaš goastádus ealihanbohcco guovdu lea 400 euro.

Mohtorgielkká skáhppomii sáhtá mieđihit doarjaga áramustá golmma jagi geažes go, ohccái lea mieđihuvvon doarjja dávisteaddji ulbmili, jus ohcci lea ovddit seammá dárkkuhussii mieđihuvvon doarjaga rájes mohtorgielkká geavahettiin bargan boazodoallojagiin unnimustá 45 bálgosa stivrra dohkkehan bargobeavvi. Jus bargobeivviid guoskevaš gáibádus ii dieva, ohccái sáhtá mieđihit doarjaga áramustá viđa jagi geažes ovddit dávisteaddji dárkkuhussii mieđihuvvon doarjaga guoskan mearrádusa dahkamis.

Njealjejuvllaga skáhppomii sáhtá mieđihit doarjaga áramustá njealji jagi geažes ovddit das. Go ohccái lea mieđihuvvon doarjja dávisteaddji dárkkuhussii, jus ohcci lea ovddit doarjaga mieđiheami rájes njealjejuvllagiin geavahemiin bargan boazodoallijagiid áigge unnimustá 30 bálgosa stivrra dohkkehan bargobeavvi. Jus bargobeivviid guoskevaš gáibádus ii dieva, ohccái sáhtá mieđihit doarjaga áramustá viđa jagi geažes ovddit dávisteaddji dárkkuhussii mieđihuvvon doarjaga guoskevaš mearrádasas.

23 §

Vuovdinordnen

Mieđihettiin investerendoarjaga luondduealáhusas ožžojuvvon buktagiid vuovdinordnemis dárbbášlaš buvttadanvistti huksemii dahje mašiinna dahje rusttega skáhppomii, gáibádussan lea, ahte:

- 1) doaimmas ávkástallat váldoassái doarjaga čuožáhahkan lean doalu ávdnasiid;
- 2) buktagat válmmaštuvvojit doalu bokte vuovdinláhká;
- 3) buvttá lea vuovdinordnema maŋŋá ain Eurohpá uniovnna doaimmas dahkkon soahpamuša mildosis I oaivvilduvvon buvttá.

Ovdalis 1 momeanttas oaivvilduvvon doarjja ii goittotge mieđihuvvo sierra vuovdinsaji várás.

24 §

Geavahuvvon mašiinnat ja rusttegat

Doarjaga sáhtta miedihit dakkár geavahuvvon mašiinna ja rusttega skáhppomii:

- 1) maid ii leat jierpmálaš skáhppot ođasin dahje buhtejeaddji bálvalus ii leat govttolaš goluiguin oažžumis báikegotti;
- 2) mii heive tehnikkalaš iešvuodaidis dáfus plánejuvvon atnui dahje man sáhtta rievdadit áigojuvvon geavahanulbmili heivvolažžan;
- 3) man skáhppon buorida investerema oppalašekonomiija, go váldo vuhtii skáhppoma haddi sihke mašiinna ja biergasa geavahanahki ja geavahanáigge golut;
- 4) mii lea skáhpponhatti beales hálbbit go dávisteaddji ođđa; ja
- 5) man geavahanahki lea ain unnimustá golbma jagi.

25 §

Dohkkehuvvon golut oassemáksingávppis ja leasingruhtadeamis

Investerendoarjaga sáhtta miedihit maidáid goluide, mat bohtet mašiinna dahje rusttega skáhppomis oassemáksinruhtademiin goittotge eanemustá opmodaga márkánárvvu rádjai. Oassemáksingávppis addojuvvon lága (91/1966) 1 §:s dárkkuhuvvon oassemáksingávppiin skáhppojuvvon opmodaga skáhppongollu gehččojuvvo maidáid ruhtadanvealggi oasis doarjjagelbbolažžan, jus:

- 1) doarjaga oažžus lea vuoigatvuodalaččat čadni oassemáksingávppis addojuvvon láchkii ja dahkkon ruhtadansoahpamuššii vuodđuduvvi geatnegasvuohta máksit ruhtadanfitnodahkii ruhtadanvealggi, mii lea ain báhcán;
- 2) ruhtadanfitnodat lea máksán doarjaga oažžu beales ruhtadanvealggi vuodái;
- 3) opmodat lea doaimmahuvvon doarjaga oažžon olbmui;
- 4) opmodaga oamastanrievtti dávisteaddji vuoigatvuodat sirdašuvvet doarjaga ožžon olmmoš nu, ahte doarjaga oažžu lea vuoigadahtton dahkat opmodagas geahpádusaid ja geahpedit árvolassevearu, jus doarjaga oažžu lea árvolassegeatnegas.

Oamastansoahpamuššii gullelaš hálldahus-, dáhkádus-, divvun-, fuolahán- dahje eará dávisteaddji golut eai leat doarjjagelbbolaččat.

Leasingsoahpamušas heivehit, maid 2 §:a 2 momeanttas máinnašuvvon kommišuvvna ásašusa 14 artiikkala 6 ja 7 čuoggáin ásašuvvo.

5 lohku

Nuora ealáhušárjeheaddji ássandoarjja

26 §

Álggahanveahki miediheami ákkat

Miedihettiin álggahanveahki boazodollui gáibádussan lea, ahte ohcci fidnodoaimaplána čuovvu boazomearri lea unnimustá 80 ealihanbohcco. Doarjja ii goittotge miedihuvvo, jus ohcci ealihanboazomearri lea badjel boazodoallolága bokte nannejuvvon bálgosa stuorámuš lobálaš boazomeari, mii lea oasálačča guovdu.

Miedihettiin álggahanveahki boazodollui ja eará luondduealáhussii gáibádussan lea, ahte ohcci fidnodoaimaplána čuovvu jahkásaš oppalašbohtu lea unnimustá 8 500 euro mañimušta goalmát kaleandarjagi doaimma álggaheamis.

Doalu guovdu sáhtá miedihit ovttá álggahanveahki. Doarjja ii miedihuvvo ohccái, geas árabut jo lea miedihuvvon álggahanveahkki dahje dan dávisteaddji doarjja doalu álggaheapmái dahje, gii lea dahje leamašan mearridanválddálaš oasálašžan servošis, masa lea miedihuvvon doarjja doalu álggaheapmái. Álggahanveahkki sáhtá goittotge miedihuvvot, jus doarjaga oažžu lea luohpan jo miedihuvvon doarjagis iige doarjaga máksin leat álggahuvvon dahje loatna loktejuvvon.

Álggahanveahki ožžon olmmoš galgá almmuhit fidnodoaimaplána ollašuttin ovcci mánotbaji siste doarjaga miediheamis.

27 §

Doalu guoskevaš gáibádusat

Álggahanveahki miediheami gáibádussan lea, ahte ohcci oažžu háldosis doalu, sisttisoallá huksejuvvon doallooppalašvuoda dahje unnimustá vihtta hektára bealddu dahje oktiibuot unnimustá 50 hektára meahcceatnama ja oktasašmeahcceamasteami.

Ovdalis 1 momeanttas ásahuvvon easttekeahhtá álggahanveahki sáhtá miedihuvvot luondduealáhusguovllus boazodollui, jus ohcci oažžu háldosis unnimustá ovttá hektára sturrosaš huksengelbbolaš doalu.

28 §

Doalu álggaheapmi

Boazodoalu hárjeheapmi gehččojuvvo álggahuvvon, go ohcci oažžu luobahangirjji dahje girjjálaš láigosoahpamuša vuodul háldosis doarjaga miediheami eaktun lean doalu ja ohcci ealihanboazomearri lea šaddan unnimustá beannotgeardásažžan das, mii dat lei go ohcci oáččui doalu háldosis, goittotge nu, ahte ohcci ealihanboazomearri lea guovtti jagi siste doalu álggaheamis unnimustá 80.

Boazodoalu ja eará luondduealáhusa hárjeheapmi gehččojuvvo álggahuvvon, go ohcci oažžu luobahangirjji dahje girjjálaš láigosoahpamuša vuodul doalu háldosis, geas hárjehuvvon luondduealáhusas ožžojuvvon jahkásaš oppalašboahu lea badjel 5 900 euro.

Jus doallu lea ožžojuvvon árbejuohkimis, juogadeamis dahje testameanttain, álggaheami áigin gehččojuvvo áigi, goas árbejuohkin, juogadeapmi dahje testameanta lea ožžon lága fámu ja ohcci ožžon háldosis oppalašvuoda, mii dahká doarjaga miediheami gáibádussan leamašan doalu

Jus hálddašeapmi sirdašuvvá maŋnelis go luobahangirjji vuolláičállinbeaivvi dahje áigin, goas árbejuohku, juogadeapmi dahje testameanta oáččui lága fámus, álggaheapmi gehččojuvvo dáhpáhuvvan hálddašeami sirdima áigge.

29 §

Álggahanveahki mearri

Álggahanveahki mearri lea dábálaččat eanemustá 50 000 euro, mas doarjaga mearri eanemustá 25 000 euro ja lotnii gullelaš doarjaga dahje váriidsirdinvearuhuslága (931/1996) 14 §.a 2 momeanttas oaiivilduvvon vearrofriddjavuoda mearri oktiibuot 25 000 euro.

Álggahanveahkin miedihuvvon loana mearri oažžu leat eanemustá 80 proseantta doalu dahje dan luovos opmodaga skáhppomis. Loana sáhtá miedihit oktiibuot eanemustá 100 000 euro.

Álggahanveahki eanemusmearis válde vuhtii geahpádussan seammá doalu dahje dan luovos opmodaga skáhppomii miedihuvvon eará doarjja ja oppa doalu skáhppomii čuohcán 1

momeanttas oaiivvilduvvon vearrofriddjavuođa árvu. Doarjja geahpeduvvo vuosttažettiin lotnii gullelaš doarjagis, goittotge nu, ahte doarjagis 2 000 euro galgá guđđojuvvot geahpetkeahtá. Dán manjá doarjja geahpeduvvo doarjagis. Jus eará doarjagat ja ovddut oktiibuot mannet badjel lotnii gullelaš doarjjan ohccojuvvon álggahanveahki eanemusmeari, doarjja ii miedihuvvo.

6 lohku

Ealáhusárjeheaddji ássanhuksendoarjja

30 §

Ássanhuksendoarjaga miediheapmi

Ássanhuksendoarjaga sáhtá miedihit sajádagas, vuodđočovdosiiddisguin, teknihkalaš ráhkadusaidisguin ja rusttegiiddisguin heivvolaš sihke ássangoluidisguin govttolaš visttiid ja daidda gullelaš dálldoallovisttiid hukseninvesteremiidda, vuosttažettiin doaluin jo lean ássanvisttiid vuodđodivvumii.

Doarjaga sáhtá miedihit maiddá dakkár ássama bálvalan čáhcefuolahussii ja šleđgabargguide gullelaš investeremii, mii ii gula ássanvistti huksengoluide ja geaidnooktavuođa dahkamii almmolaš geainnus ássanvistti lusa.

31 §

Dorjojuvvon ássanvistti eanemus sturrodat

Eará go vuodđodivvojuvvon vistti lanjadatsturrodat oažžu leat eanemustá 160 njealjehasmehtera ja guovtti seammá visttis lean vistti lanjadatsturrodat oktiibuot eanemustá 200 njealjehasmehtera. Vistti viiddideamis lanjadatsturrodat oažžu sierra sivas leat stuorát go ovdalis lea daddjon, doarjja miedihuvvo goittotge eanemustá 180 lanjadatnjealjehasmehterii.

Vuodđodivvuma várás dorjojuvvon lanjadatsturrodat lea eanemustá 250 njealjehasmehtera. Dálldoallovistti dorjojuvvon stuorimuslanjadatsturrodat lea 60 njealjehasmehtera.

7 lohku

Bálgosa investerendoarjja ja áiddiid ortnegisdoallandoarjja

32 §

Bálgosa guoskevaš gáibádusat

Bálgosiid ovttas oamastan boazonjuovahagaid vuhtii válddekeahhtá doarjaga miediheami gáibádussan lea, ahte bálgosis čuovvut buori boazodoallovuogi ja bálgosa ealihanboazomearri ii mana badjel bálgosii boazodoallolága vuodul nannejuvvon stuorámus lobálaš boazomeari. Ealáhus-, johtalus- ja birasguovddáš sáhtá goittotge mearridit, ahte doarjja miedihuvvo, jus bálgosa ealihanboazomearri lea eanemustá golbma proseantta stuorát go ovdalis máinnašuvvon stuorámus lobálaš boazomearri ja doarjaga ohcci čájeha sierra sivaidda nannejuvvon boazomeari badjel mannamii.

33 §

Plána ja sajuštanlohpi

Doarjaga mieđiheami gáibádussan bálgosii lea, ahte ohcci buktá ovdan áiggi dási bálgosa investerenplána ja investeremiid dikšunplána.

Doarjaga sáhtta mieđihit áiddi ceggeninvesteremii dahje ortnegisdoallamii dušše, jus ohcci čájeha plána, mas bohtet ovdan bálgosa guovllu ráját ja daid agit, guhkkodagat ja dieđut bálgosa áiddiid ođđasiidceggema, vuodđodivvuma ja jahkásaš ortnegisdoallama dárbbus ja bargguid hohpolašvuodaortnegis ohcanjagi ja čuovvovaš viđa jagis. Bálgosa guovllu áiddiide ii lohkkovuvvo váldegotti rájáid easttaáiddiid.

Bálgosa áiddi ođđasiidceggemii dahje vuodđodivvumii mieđihuvvon doarjaga gáibádussan lea, ahte bálggus buktá ovdan čielggadusa guovllu eaiggádis dahje hálldašeaddji miehtamis dahje virgeapmahačča lobis áiddi sajušteapmái.

34 §

Bálgosa investerendoarjaga dohkkehuvvon golut

Bálgosa investerendoarjaga sáhtta mieđihit boazonoalus dárbašlaš ja govtolaš goluide, mat bohtet:

- 1) bissovaš eastta-, bigálus-, guohtun-, mearkun-, biebman- dahje bargoáiddi ceggemis dahje vuodđodivvumis;
 - 2) bálgosa dahje bálgosiid ovtas oamastan boazonjuovahaga dahje dan oasi vuodđodivvumis;
 - 3) bargoeanavistti huksemis, viiddideamis dahje vuodđodivvumis;
 - 4) bigálusáidái dahje boazonjuovahakkii doalvu geainnu huksemis dahje vuodđodivvumis;
 - 5) meahcevuojána dahje bohccuid fievrrideamis geavahuvvon rusttegiid skáhppomis; doarjja ii goittotge mieđihuvvo biilla, girdinmašiinna dahje helikoptera dahje daid lassirusttegiid skáhppomii;
 - 6) diehtovuogádaga ja biergasiid ja eará dávisteaddji luovos opmodaga skáhppomis.
- Doarjja sáhtta mieđihuvvot maiddá dakkár čáhcefuolahussii dahje šleađgabargguide gullevaš investeremii, mii ii gula 1 momeanttas oaivvilduvvon investerema huksengoluide.

35 §

Áiddiid ortnegisdoallamii dohkkehuvvon golut ja doarjaga mearri

Bálgosa áiddiid ortnegisdoallandoarjaga sáhtta mieđihit goluide, mat bohtet:

- 1) ortnegisdoallanbargguin geavahuvvon huksendárbašiid skáhppomis ja daid fievrrideamis ordnenbáikái;
- 2) meahcevuojána geavaheamis ortnegisdoallanbáikái johtimis;
- 3) bargomašiinnaid geavaheamis ordnenbargguin;
- 4) ordnenbargguid dahkan bargiid bálkkáin, daid siidogoluin ja eará lágas ásavuvvon bargoaddigoluin.

Ortnegisdoallandoarjja ii mieđihuvvo áiddi vuodđodivvumii.

Doarjja sáhtta mieđihuvvot bálgosa guovdu jahkásaččat unnimustá 1 000 euro ja eanemustá 10 000 euro.

8 lohku

Dutkanruhtadeapmi

36 §

Doarjaga čuozáhat ja dohkkehuvvon golut

Dutkanruhtadeami sáhtta mieđihit boazodoalu ja luondduealáhusaid guoskevaš ekonomalaš, sosiála, tehnikkalaš, biraslaš, hálldahuslaš ja vuoigatvuodalaš gažaldagaid dutkamuššii sihke gilvvohallan- ja iskkushuksendoibmii.

Dutkanruhtadangollun sáhtta dohkkehít 2 §:a 2 momeanttas máinnašuvvon kommišuvvna ásašusa 31 artihkkala 6 čuoggás oavvilduvvon goluid.

37 §

Dutkanráđđádallangoddi

Eana- ja meahccedoalloministeriija vástida boazo- ja luondduealáhusaid dutkanráđđádallangotti ásaheamis. Ráđđádallangoddái sáhtta nammadit sátneljodiheddji ja eanemustá gávcci lahtu golmma jahkái hávállassii. Sátneljodiheddjis ja lahtuin galgá leat ráđđádallangotti doaimmaid dáfus doarvái buorre áššedovdamuš.

Ráđđádallangotti lahtuid buhtadusain ja mátkkoštangoluin vástida dat virgeoapmahaš dahje doaimmaorgána, man ovddasteaddji ráđđádallangotti lahttu doaimmá.

Ráđđádallangoddi addá dárbbasettiin cealkámuša ruhtadeapmin ohccojuvvon dutkan- ja čielggadanfidnuin.

9 lohku

Sierra ovddut

38 §

Sierra ovddu mieđihangáibádušat

Lohpi boazodoalu ráhkadusdoarjjalága 87 §:a 1 momeantta 1—3 čuoggás oavvilduvvon doarjjabáikki sajušteapmái sáhtta mieđihit, jus:

- 1) doarjjabáikki lanjadatsturodat lea eanemustá 40 njealjehasmehtera;
- 2) vuorkká lanjadatsturodat eanemustá 10 njealjehasmehtera;
- 3) doarjjabáikki dahje vuorkká sajušteamis dahje geavaheamis ii árvvoštallo čuohecit mearkkašahtti hehttehusa guovllu birrasii.

39 §

Sierra ovddu fápmoáigi

Meahciráđđehus hálldašan eatnama geavahanvuoigatvuoda guoskevaš lohpi mieđihuvvo:

- 1) unnimustá 20 jahkái boazodoalu ráhkadusdoarjjalága 87§:a 1 momeantta 1—3 čuoggáin oavvilduvvon doibmii;
- 2) unnimustá viđa jahkái boazodoalu ráhkadusdoarjjalága 87§:a 1 momeantta 4 čuoggáin oavvilduvvon doibmii;

10 lohke

Doarjaga máksin

40 §

Golu duodalašvuohta ja loahpalašvuohta

Doarjaga máksima ja loana loktema gáibádussan lea, ahte máksinohcamušas ággan lean doaibmabidju lea ollašuttton ja das boahmán gollu lea loahpalaš. Gollu lea loahpalaš, jus doarjaga oažžu ii leat ožžon iige sáhte oažžut dan dahje dan vuođul vuoládusa, buhtadusa dahje máhcaheami.

Jus loatna lea miedihuvvon giddes opmodaga skáhppomii, álggahanveahkkái gullelaš loanaoazžu goittotge loktet, jus luobadangirjai vuodduvvan doarjaga čuožáhahkan lean vástta máksojuvvo manimustá loana manimus eari loktedettiin.

41 §

Goluid duodašteapmi

Doarjaga máksima ja loana loktema gáibádussan lea, ahte doarjaga oažžu laktá máksima guoskevaš ohcamušii sirrema doaibmabijus šaddan goluin ja doaibmabiju ovdáneamis. Doarjja ii máksojuvvo ovdal go gollu lea girjejuvvon doarjaga oažžu rehketdollui dahje muituimerkengeatnegasa vearrogeatnegahtton oasis muituimerkejumiide.

Ássanhuksema máksin ja loana loktema eaktun lea, ahte doarjaga oažžu čájeha ealáhus-, johtalus- ja birasguovddáža dohkkehan duodaštusa investerema gárvvásmuvvandásis.

Oassemáksingávppiin skáhppojuvvon opmodaga guoskevaš doarjaga máksima ozadettiin doarjaga oažžu galgá doaimmahit ealáhus-, johtalus- ja birasguovddáži ruhtadanfitnodaga girjjálaš almmuhusa oassemáksinsoahpamušain skáhppojuvvon opmodaga guoskevaš mávssuin skáhppoma doaimmaheaddjai. Almmuhusas galgá boahtit ovdan guđege máksineari euromearri ja máksinbeaivi.

42 §

Álggahanveahki doarjaga máksin

Álggahanveahki doarjjaoassi máksojuvvo guovtti seammasturrosaš earrin njukčamánu dahje golgotmánu manimus beaivvi (doarjaga máksinbeaivi).

Vuosttas doarjjaearri máksojuvvo doarjaga miediheami maŋŋá doalu álggaheami vuosttas čuovvovaš máksinbeaivvi. Jus doalu álggaheami vuosttas čuovvovaš doarjaga máksinbeaivái lea oanehut áigi go guokte mánus, vuosttas doarjjaearri máksojuvvo doalu álggaheami nubbin čuovvovaš doarjaga máksinbeaivvi.

Doarjaga nuppi eari máksima gáibádussan lea fidnodoaibmaplána skihkalaš ollašuttin. Álggahanveahkki máksojuvvo eanemustá viđa jagi áigge doalu álggaheamis.

Boazodoalu ráhkadusdoarjjalága 56 §:a 2 momeanttas oavvilduvvon čielggadusaid galgá doaimmahit manimustá guokte mánus ovdal doarjaga máksinbeaivvi.

43 §

Eará doarjaga máksin ja loana lokten

Eará doarjaga go álggahanveahki doarjaga vuosttas eari máksima ja loktenlobi galgá ohcat guovtti jagi sistá doarjaga miediheamis. Jus doaibmabiju ollašuhttináigi lea guhkiduvvon, vuosttas eari máksima galgá ohcat mearrádusas máinnašuvvon áigge.

Huksemii miediuvvon doarjaga mañimuš guovtti mánu siste doaibmabiju ollašuhttimii ášahuvvon mearreáiggi nohkamis.

Máksimii ohccojuvvon doarjaga vuosttas ja mañimuš earru galgá leat unnimustá 20 proseantta doarjagiin miediuvvon veahki mearis ja loana vuosttas ja mañimuš earru galget leat unnimustá 20 proseantta doarjaga čuožáhahkan lean loana oppalašmearis. Ássanhukseandoarjaga doarjaga máksjuvvo ja loana oažžu loktet gárvvásmuvvandási mielde.

Ealáhus-, johtalus- ja birasguovddáš sáhtá mearridit, ahte doarjaga máksjuvvo dahje loana sáhtá loktet mearreáiggi mañná dahkon ohcamušain, jus ohcci čájeha dehálaš sivaid ohcamuša mañnoneapmái, ohcamuš lea mañnonan čielgasit, máksima mañnonan ohcan ii leat váikkuhan doaibmabiju ollašuhttimii iige máksin váikkut ohcciid dásseárvosaš meannudeapmái.

11 lohku

Loanid almmolaš eavttut

44 §

Stáhtaloana čujuhanreantu

Stáhtaloana čujuhanreantu sáhtá leat 6 dahje 12 mánotbaji euribor -reantu. Čujuhanreantui lasihuvvo guovtti proseantaovttadaga giddes oassi. Stáhtaloana oppalašreantu molsašuvva loatnaáigge čujuhanreanttu molsašuvvama mielde.

Eaktu reanttu molsašuvvamii 1 momeanttas oaivvilduvvon vugiin galgá máinnašuvvot doarjjamearrádusas.

45 §

Stáhtaloanas máksjuvvon reantu ja reantofriddjavuohhta

Loatnaoážžu galgá máksit stáhtaloanas boazodoalu ráhkadusdoarjjalága 37 §:a 2 momeanttas oaivvilduvvon reantoovdu meriin vuoliduvvon reanttu. Dan mañná, go loana reantoovdu lea geavahuvvon visot, galgá loanas máksit dan oppalašreanttu čuovvu reanttu.

Huksemii miediuvvon stáhtaloanat leat guokte vuosttas loatnajagi reanttuheami. Reantofriddjavuohtan miediuvvon doarjaga rehkenastjuvvo oppalašreanttu vuodul.

46 §

Stáhtaloana friddjajagit

Stáhtaloana eaktun sáhtá ásaht, ahte oanádusat eai berrojuvvo ovttá, muhto eanemustá golmma jagi áigge, muhto oanádusat kuitejuvvojit máksjuvvon ovdal dan earrebeaivvi, goas vuosttas oanádus livččii muđuid galgan máksjuvvo. Bearakehtá báhcán oanádus rehkenastjuvvo mielde doarjagii gullevaš oppalašdoarjaga rehkenastimis. Friddjajagiid

oanádusearit válđojuvvojit doarjaga rehkenasttedettiin vuhtii miediuvvon oppalašloatnameari mielde rehkenaston.

47 §

Stáhtaloana miediheami dáhkádussan ja almmá dáhkádusa gullelaš doarjaga mearri

Stáhtaloana sáhtta miedihit oassin almmá dáhkádusa, jus loana ohccis ii leat vejolaš geavahit dakkár opmodaga dahje ruhtaváriid, maid lea vejolaš geavahit ohccojuvvon loana dáhkádussan. Loatna sáhtta goittotge miediuvvot almmá dáhkádusa dušše, juos loana doibmii eai gula čielga riskkat, doaibma lea stádis ja loana ohccis sáhttit ovddit doaimma vuodul árvvoštallat birget loana ja dan reantuid máksimis. Obban dáhkádusa haga loatna sáhtta miediuvvot dušše, jus dasa leat earenoamáš dehálaš sivat. Luovus opmodaga skáhppomii loana ii sáhte miedihit obban dáhkádusa haga.

Oassin almmá dáhkádusa miediuvvon lotnii gullan doarjaga mearri lea 0,45 proseantta loana mearis. Jus loatna lea miediuvvon obban almmá dáhkádusa, doarjaga árvu lea 1,0 proseantta loana mearis.

48 §

Lotnii gullan meari mearri

Ealáhus-, johtalus-, ja birasguovddáš mearrida eanemusmearis, mii loatnaáigge sáhtta geavahit stáhtaloana reantoovdun, oanádusaid friddjajahkin, reantofriddjavuohta ja dáhkádusa haga gullan doarjagii dahjege reantodoarjjaloana reantodoarjjan.

Stáhtaloana reantoovdun miediuvvon doarjaga eanemusmearri lea vihtta proseantta eanemusreantoovdun ja reantodoarjjaovdun ja reantodoarjjaloana reantodoarjja njealji proseantta eanemusreantodoarjaga vuodul jahkebeali reantobottuin rehkenaston nominálaárvosáš doarjjaeriid oktiirehkenastojuvvon meari.

Stáhtalotnii gullelaš reantofriddjavuohta rehkenastojuvvo oppalašreanttu vuodul čuovvumin 2 momeantta njuolggadusaid. Stáhtaloana friddjajagit rehkenastojuvvojit mielde dohkkehuvvon oppalašloatnameari čuovvu oanádusaid.

Jus stáhtalotnii gullelaš veahkki lea miediuvvon álggahandoarjjan, doarjja máksojuvvo eanemustá viđa jagi áigge loana dahje dan vuosttas oasi loktema rájes.

49 §

Loatnahápmásaš doarjagiid doarjjadássi

Miedihettiin doarjja lotnii gullelaš doarjjan oaiuvdivvvo doarjjadásis stáhtaloatnareantoovdu, reantofriddjavuođa, oanádusaid friddjajagiid ja dáhkádusakeahtes árvvu ja reantodoarjjaloana reantodoarjaga oppalašmeari oasis doarjaga čuožáhaga dohkkehuvvon goluin.

Doarjjadási rehkenasttedettiin beallejagiid gaskka máksojuvvon reantoovdu, reantofriddjavuohta ja friddjajagiid oanádusat ja reantodoarjjaloana reantodoarjja diskontojuvvo doarjaga miedihanjagi árvi. Diskontodoarjjan geavahuvvo čujuhus- ja diskontoreantuid eanemusmearis heivehuvvon vuogi dárkkisteamis addojuvvon kommišuvvna dieđuaddimis (08/C 14/02) oaiuvdivvvon čujuhusreanttu.

50 §

Hávil máksojuvvon reanttut ja stáhta oažžumat

Loana dahje stáhta oažžuma galgá oppalašvuodas máksojuvvot ovttá earis lagamus čuovvovaš earrebeaivvi, jus earrebeaivvekahtes kapitála lea eanemustá 850 euro.

51 §

Loatnaeavttuid nuppástuhttin

Loatnalágádus ja loanaoažžu eaba oaččo soahpat loana eavttuid nuppástuhttimis almmá ealáhus-, johtalus- ja birasguovddáža lobi, jus lea duodalaš, ahte nuppástusa geažil stáhta golut lassánit loatnaáigin mii lea vel báhcán. Reantodoarjjaloana eavttuid oažžu goittotge rievdadit dan maŋŋá, go lotnii gullelaš reantodoarjja lea máksojuvvon oppalaččat, jus loana dáhkádussas ii leat stáhtadáhkádus.

Ealáhus-, johtalus- ja birasguovddáža lohpi loatnaeavttuid nuppástuhttimii galgá skáhppojuvvot ovdal go dan oanáduseari dahje reanttu čadahangeatnegasvuohta lea doarjaga eavttuid mielde šaddan, maid nuppástusohcamuš guoská dahje, jus gažaldat lea dáhkádusa čuožáhaga loanas, ovdal go maŋideami čuožáhaga oanádusa earrebeaivi lea mannan.

52 §

Loatnalágádusa goluid buhtten

Loatnalágádussii stáhtaloanaid dikšumis šaddan goluid buhtadusa sturrodat lea 0,75 proseantta mávssekahtes kapitála mearis. Buhtadus ohccojuvvo Dálonguovlodoaimmahagas jahkebeliid gaskka.

53 §

Lotnii gullelaš doarjaga čuovvun

Stáhtalotnii, reantodoarjjaloana dahje eará stáhtadáhkádusa čuožáhahkan lean lotnii gullelaš doarjaga čuovvumin loatnaaddi galgá doaimmahit Dálonguovlodoaimmahakkii goittotge čuovvovaš dieđuid:

- 1) guovddášruhtalágádusovddaldat ja doarjaga ohcan hálddašan loatnalágádusa kontora nummira;
- 2) loatnaoažžu ja gielakoda;
- 3) doarjjamearrádusa hálldahuslaš nummir;
- 4) doarjjašládja ja -koda;
- 5) loana nummir, mieđihuvvon loana mearri, loatnašládja ja loatnaáigi;
- 6) loana mieđihanbeaivemearis;
- 7) loana dahje stáhtadáhkádussii gullelaš doarjaga mearri oktiibuot;
- 8) loanas loktejuvvon eari máksin ja loktema beaivemearri;
- 9) reantoproseanta sihke loana ja reanttu rehkenastinvuohki;
- 10) oanádusvuohki ja loatnaearrebeaivvit;
- 11) loanas máksojuvvon reanttut ja daid máksinbeaivvit;
- 12) loanas máksojuvvon oanádusat ja daid máksinbeaivvit;
- 13) loana mávssekahtes kapitála;
- 14) reantodoarjaga guđege reantoáigodaga vássán doarjaga mearri ja reantodoarjagis geavahuvvon oassi oktiibuot;

15) stáhtaloanas gollan doarjaga mearri guđege reantomáksingaskaomiin sierra ja reantodoarjjaovddus, oanádusaid friddjajagiin, reantofriddjavuohtan ja dáhkádusakehtes gullevaš doarjagiin geavahuvvon oassi oktiibuot;

16) mieđihuvvon máksinálkideami mearri jahki.

12 lohku

Stáhtadáhkádus

54 §

Stáhtadáhkádus

Stáhtadáhkádusa mieđiheami gáibádussan lea, ahte loatnaprogramma čuovvu jahkásaš oanádusmávssut leat buohkaide seammá stuorit.

Stáhtadáhkádussii gullevaš doarjja ii sáhte mannat badjel doarjjačuozáhaga oppalašvuodadoarjaga eanemusmeari. Jus seammá dárkkuhussii stáhtadáhkádusa lassin ohccojuvvo sihke loana ja doarjaga ja mieđihuvvon doarjja manašii badjel doarjjačuozáhaga oppalašdoarjaga eanemusmeari, stáhtadoarjagii gullevaš doarjaga mearri geahpeduvvo vuos lotnii gullevaš doarjagis nu, ahte dáhkádussii gullevaš doarjaga sáhtta geahpeduvvot lotnii gullevaš doarjaga mearri eanemustá beallái dan mearis, mii muđuid sáhtašii mieđihuvvot čuozáhahkii, ja loahppaoassi dáhkádussii gullevaš doarjaga mearis geahpeduvvo doarjjan. Jus seammá dárkkuhussii ohccojuvvo stáhtadáhkádus ja doarjja, dávisteaddji geahpádus dahkko doarjaga mieđis.

55 §

Stáhtadáhkádusa čuozáhat ja eavttut

Stáhtadáhkádus sáhtta mieđihuvvot 4 logus oaivvilduvvon buvttadanráhkadusa hukseninvesteremin dahje bohccuid skáhppoma ja 6 logus dárkkuhuvvon ássanhuksema várás váldojuvvon lotnii.

Stáhtadáhkádus mieđihuvvo vuosttažettiin lotnii, mii geavahuvvo doibmii, mas mearkkašahtti láhkai ođasmahttet buvttadvugiid dahje mainna viiddidit doalu buvttadandoaimma. Doaimmas eai oaččo leat mearkkašahtti ruhtadeapmái gullevaš riskkat.

Ovttá doalu guovdu ožžot leat stáhtadáhkádusat fámus eanemustá 100 000 euro. Stáhtadáhkádus sáhtta dušše earenoamáš siva dihtii leat stuorát go 30 proseantta dorjojuvvon doaimbábiju oppalašruhtadeamis. Jus seammá doarjjačuozáhahkii lea mieđihuvvon dahje mieđihuvvo doarjja, doarjja ja stáhtadáhkádus eai oaččo leat stuorát ho 70 proseantta doarjaga čuozáhaga doaimma oppalašruhtadeamis.

Jus dorjojuvvon investerema dohkkehuvvon golloárvvoštallan dahje fálaldat manná badjel doarjjagelbbolaš eanemusmeari, stáhtadáhkádusa sáhtta mieđihit dohkkehuvvon doarjjagelbbolaš goluid badjel mannan loana oasi várás, jus dáhkádussii gullan doarjja ovttas doarjaga ja seammá dárkkuhussii mieđihuvvon lotnii gullevaš doarjagiin ii mana badjel dohkkehuvvon doarjjagelbbolaš eanemusgoluide vuodđuduvvan doarjaga eanemusmearis.

Stáhtadáhkádussii galgá addot vuostedáhkádus, mii sáhtta leat giddodat- dahje fitnodatgiddehus.

56 §

Stáhtadáhkádussii gullelaš doarjaga mearri

Stáhtadáhkádussii gullelaš doarjaga mearri lea unnimustá 0,15 proseantta muhto eanemustá 5,0 proseantta oppa dáhkádusa mearis.

Eana- ja meahccedoalloministeriija almmuha jahkásaččat ovddalgihtii guđege jagi mieđihuvvon stáhtadáhkádusaid várás stáhtadáhkádussii gullelaš doarjaga mearrin gehččojuvvon ossodaga stáhtadoarjaga mearis.

57 §

Stáhtadáhkádusas berrojuvvon mávssut ja loatnaaddái čađahuvvon buhtadus

Stáhtadáhkádusas berrojuvvon mávssut ja loatnaaddái čađahuvvon buhtadus Stáhtadáhkádusaid mieđihettiin berrojuvvo loana oažžus loatnalágádusa bokte stáhtii geardemáksu, man sturrodat lea 0,75 proseantta dáhkádusa mearis, goittotge eanemustá 200 euro. Lassin dáhkádusas berrojuvvo loana oažžus jahkebeliid gaskka máksu, man sturrodat lea 0,75 proseantta dáhkádusa guđege áigge báhcán mearis. Dáhkádusas berrojuvvon mávssuid galgá máksit jahkásaččat guovtti earis cuoŋománu ja golggoimánu maŋimuš beaivvi.

Loatnaaddái dáhkádusloana dikšumis máksojuvvon buhtadus 0,2 proseantta dáhkádusa dan áigge báhcán mearis. Buhtadus ohccojuvvo Dálonguovlodoaimmahagas jahkebeliid gaskka.

58 §

Fápmuiboahhtin

Dát ásahus boahtá fápmui 15. beaivve miessemánu 2017.

Jagi 2017 ovdalis 4 §:a 2 momēantta 2 čuoggás oavvilduvvon mearreáigi dutkanruhtadeami ohcamii nohká 31 beaivve golggoimánu.

Helssegis miessemánu 11. beaivve 2017

Viste-, energiija- ja birasministtar Kimmo Tiilikainen

Boarráset hálddahasčáli Mika Saari

EALÁHUSHÁRJEHEADDJI INVESTERENDOARJJA

Doarjjačuozáhat	Stáhtaloatna	Lotnii gullelaš doarjaga mearri	Doarjja	Doarjja oktiibuot
	Proseantta dohkkehuvvon goluin	Proseantta dohkkehuvvon goluin	Proseantta dohkkehuvvon goluin	Proseantta dohkkehuvvon goluin
Bohccuid skáhppon				
Nuortalašguovllus	60	20	35	55
Eará boazodoalloguovlluin	60	30	-	30
Eará boazodoalloguovllus, go 21 §:n 2 mom. gáibádusat divvet	60	30	20 ¹⁾	50
Mohtorgielkkát				
Boazodoalloguovllus	-	-	20	20
Boazodoalloguovllus, go 22 §:a 2 mom. gáibádusat divvet	-	-	35	35
Boazodoalloguovllus, go 21 §:a 2 mom. gáibádusat divvet	-	-	40	40
Njealjejuvllagat				
Boazodoalloguovllus	-	-	20	20
Boazodoalloguovllus, go 22 §:a 3 mom. gáibádusat divvet	-	-	35	35
Boazodoalloguovllus, go 21 §:a 2 mom. gáibádusat divvet	-	-	40	40
Eará luovosopmodat				
Nuortalašguovllus	50	15	40	55
Eará boazodoalloguovlluin	60	20	-	20
Buvttadanvisttit				
Nuortalašguovllus	40	10	50	60
Eará boazodoalloguovlluin	60	20	-	20
Buvttuslaš geaidno-, čáhcefuolahus-, šleadgainvesteren, mii ii gula vistti goasttádusaide				
Nuortalašguovllus	50	15	40	55
Eará sajis	60	20	-	20
Bargoeanavisttit, luondduealáhusguovllus doalu olggobealde				
Vuođđodivvun ja viiddideapmi	60	20	-	20
Odđahuksen	60	20	20	40

¹⁾Doarjja miedihuvvo dušše daid bohccuid skáhppomii, maid skáhppomin ohcci boazomearri laktá 80 ealihanbohccui.

EALÁHUSHÁRJEADDJI VISTEHUKSENDOARJJA

Doarjjačuozáhat	Stáhtaloatna	Lotnii gullelaš doarjaga mearri	Doarjja	Doarjja oktiibuot
	Proseantta dohkkehuvvon goluin	Proseantta dohkkehuvvon goluin	Proseantta dohkkehuvvon goluin	Proseantta dohkkehuvvon goluin
Vuoddodivvun ja viiddideapmi luondduealáhusguovllus	60	20	20	40
Oddahuksen luondduealáhusguovllus	70	30	10	40
Oddahuksen, Vuoddodivvun ja viiddideapmi eará boazodoalloguovllus	80	40	-	40

BÁLGOSA INVESTERENDOARJJA ¹⁾

Doarjjačuozáhat	Stáhtaloatna	Lotnii gullelaš doarjaga mearri	Doarjja	Doarjja oktiibuot
	Proseantta dohkkehuvvon goluin	Proseantta dohkkehuvvon goluin	Proseantta dohkkehuvvon goluin	Proseantta dohkkehuvvon goluin
Guohtun-, suodje- ja bargoáiddit	-	-	70	70
Bigálus-, eastta-, merken- ja biebmanáiddit	-	-	60	60
Boazonjuovahaga vuoddodivvun, bargoeanavistti hukseninvesteren, bigálusáiddi dahje boazonjuovahakkii doalvu geaidnu	-	-	50	50
Bargoeanavisttit	-	-	50	50
Meahcevuoján, fievrredanbierrasat, diehtovuogádagat ja -rusttegat ja eará dávisteaddji luovosopmodat	-	-	40	40

¹⁾ Bálgosiid oktasaš fidnuin doarjaga mearri bálgosa guovdu mearrašuvvá bálgosiid guovdu stuorimus lobálaš ealihanboazomeriid mielde čuvvon goris.